

Melancholie onder de platanen

Aangezien de coronamaatregelen roet in onze programmatie bleven gooien, stonden we voor een uitdaging. Hoe zouden we deze zomer de vele wandelaars in het park toch nog iets extra's kunnen bieden? Achter de schermen begonnen we aan een speurtocht naar de beste Belgische landschapskunstenaren. Die bracht ons bij Will Beckers, de meest toonaangevende in binnen- én buitenland.

Een eerste mail vertrok tijdens de kerstvakantie. Diezelfde dag nog kwam er een antwoord uit Lommel: 'Ja ik wil je graag ontmoeten. We spreken af op een winterse dag in januari, op afstand met mondkapje. Die afstand voel ik al snel ook in mijn gedachten. Ik voel ontgoocheling. 'Dit wordt niks', denk ik. Will blijkt vooral grote permanente werken te maken, waarmee hij minstens een jaar vooraf aan de slag moet en waar uitvoerig stabiliteitsonderzoek met een studie bureau aan voorafgaat. 'Zo'n groot werk weegt gemiddeld een paar duizend kilo', vertelt Will. 'Dat moet je in veilige omstandigheden kunnen installeren.' De reis van Lommel naar Hingene was lang, dus we besluiten nog een korte wandeling te maken in het park. Stiekem hoop ik natuurlijk dat Will voor ons een uitzondering kan maken en dat onze prachtige plek hem alsnog kan inspireren voor een

kleiner werk, dat tijdelijk in Hingene zal blijven.

Bij elke stap die we zetten, is hij spraakzamer. Ik hoor Will luidop denken. De stilte die er aan de vergadertafel nog viel, ruimt plaats voor een zee van ideeën. 'Het rietveld kan een stalen constructie herbergen. Voor het kasteel kunnen we leesnesten plaatsen of is het misschien een idee om stoelen in de bomen te hangen?' En dan stopt hij bij de platanendreef. 'Dit wordt het', roept hij. 'Ik maak neststructuren die als druppels boven het water komen te hangen.' Nog geen week later ontvang ik de ontwerpschetsen in mijn mailbox.

Een tweede werkbezoek en een resem administratieve afspraken later, ontmoet ik Will in zijn atelier in Lommel. 'Ik had er zoveel zin in dat ik alvast iets heb gemaakt', lacht hij. De eerste basisvorm is klaar. We

praten over hoe het begon. ‘Met constructies voor beurzen’, vertelt hij. ‘Maar dat wrong, ik wilde buiten werken, in de natuur zijn en er iets aan toevoegen. Dat gebeurde voor het eerst in Nederland met een werk voor een kunstroute. Rond mijn dertigste haalde een ingrijpende gebeurtenis mijn leven compleet overhoop. Na het verwerkingsproces koos ik voor een bestaan als freelancekunstenaar. Bij elke stap die ik nu zet, vraag ik me af wat echt waardevol is. Wat geen toekomst heeft, laat ik los en wil ik mijn tijd niet gunnen.’

‘Intussen maak ik uitsluitend nog permanente werken. Ik was de eerste jaren vooral in het buitenland aan de slag: in Spanje, Frankrijk, Italië en Israël. Voor de botanische tuin in Jeruzalem maakte ik *Our Roots*, een gigantisch werk. Het doet dienst als lesruimte voor een grote groep mensen. Af en toe ga ik er naartoe voor onderhoud. Voor de basisconstructie gebruikte ik jonge bomen die nu volop vorm krijgen. Die natuurlijke groei van het organische materiaal is essentieel voor mijn werk. Het is de natuur die bepaalt hoe mijn werk er na verloop van tijd zal uitzien. Ik ben een groot liefhebber van de Japanse wabi-sabi-filosofie en de gedachte dat schoonheid in imperfectie schuilt. Die imperfectie wil ik ook tonen in mijn werk.

‘In Kemzeke bij de Verbeke Foundation maakte ik *Re-cover* een ambitieus omgevingsproject met acht wilgen die gerooid zouden worden voor de aanleg van een dijk. Ik heb ze opnieuw gepland en er mijn werk rond geconstrueerd. Intussen kregen ze het hard te verduren. Mensen klommen tijdens een feest weleens in die bomen en na enkele zware stormen zijn er een paar afgestorven. Andere bomen herpakten zich en zijn anders gaan groeien. En het is net dat groeiproces dat een meerwaarde biedt aan mijn werk. Niets is blijvend en die vergankelijkheid omarm ik.’

‘Het vinden van de juiste locatie is heel belangrijk. Meestal is het eerste bezoek en de zoektocht naar een invalshoek het leukste aan het hele creatieproces. Op

dat moment ervaar ik echt het gevoel iets te scheppen. Ik wil iets maken dat nooit eerder op die plek te zien was en er iets unieks aan toevoegen. En net die gedachte haalde me ook bij jullie uiteindelijk over de streep. Ik vind die platanendreef zó mooi. Qua sfeer doet deze plek me heel erg aan Frankrijk denken, vandaar dat ik ook een Franse naam aan het werk gaf: *Les gouttes d’Ursel*. De neststructuren zijn als druppels of tranen die uit de bomen vallen en een ritmische beweging maken op het water. De weerspiegeling van de bomen in het water roept een zekere melancholie bij me op.’

Ik koos voor drie verschillende basisvormen die je ook kan terugvinden in de natuur. De nesten hebben alle drie zachte ronde vormen, die geborgenheid uitstralen omdat er ook leven binnenin mogelijk is. Wellicht gaan ze in de loop van de maanden onderdak verlenen aan vogels, wespen of wie weet een kolonie bijen. Ook de kleur van de werken zal metertijd veranderen. Ik koos voor een speciale wilgensoort, die dieprood kleurt wanneer ze indroogt. De takken vervlecht ik rond cortenstaal. Dat staal krijgt door inwerking van vocht een roestige kleur, waardoor de werken na verloop van tijd een warme uitstraling krijgen. Dat zal mooi contrasteren met het groene bladerdek van de bomen. Mocht het deze zomer toch droog blijven, dan hebben we wel een probleem’, lacht Will. ‘Maar hoe dan ook zullen bezoekers het werk anders beleven als ze het met enige tussentijd opnieuw komen bekijken. We geven de werken ook hier, zij het voor een bepaalde tijd, terug aan de natuur zodat die er ongeremd op kan inwerken.’

‘Wilgentakken behoren tot mijn favoriete materiaal. Jammer genoeg is het een bomensoort die meer en meer om financiële redenen uit het Vlaamse landschap verdwijnt. Ooit had elke boer een afsluiting in wilgenhout en waren er overal mandenvlechterijen. Nu telt elke vierkante meter en moet die ook opbrengen. De link met Klein-Brabant, waar de wilgenteelt ooit welig tierde, is voor mij natuurlijk ook bijzonder. Ik vind de band

met het lokale erfgoed een enorme meerwaarde. Daarom ga ik op elke werkplek zoveel mogelijk aan de slag met streek-eigen materiaal. In Italië werk ik vooral met hazelaars, in Israël met eucalyptus.’

Of corona ook een impact had op zijn werk, vraag ik nog voor we afscheid nemen. ‘Ja natuurlijk’, antwoordt hij. ‘Mijn atelier staat nog vol met werken die nu al op locatie zouden moeten zijn in Frankrijk, Italië en Nederland. Veel werken wachten ook ter plaatse op onderhoud. Gelukkig dienen er zich ook nieuwe opportuniteiten aan, zoals de opdracht voor het kasteel.’

‘Door corona kregen mensen terug meer verbinding met de natuur. En die kans moeten we als kunstenaar ook grijpen om kunst en cultuur ook tot daar te brengen. En liefst op een laagdrempelige manier. Kunst zou voor iedereen toegankelijk moeten zijn. Ze biedt troost en doet ons anders denken. Kunst doet ons anders in het leven staan en doet het mee begrijpen. Ze kan zoveel betekenen in een mensenleven en zoveel veranderen. Ik ben het beste voorbeeld.’

De wilgen wachten niet langer. Ik stop de dictafoon. Will ruilt zijn mondkap voor een veiligheidsbril en gaat verder aan de slag. Ik rijd huiswaarts, van de Lommelse Sahara naar het groene Hingene. Onderweg vallen druppels. ■

VEERLE MOENS
Kasteel d’Ursel

LES GOUTTES D’URSEL

Het werk *Les gouttes d’Ursel* van Will Beckers is te zien in het park van 24 mei tot eind oktober.

Het park is alle dagen open van zonsopgang tot zonsondergang en is gratis toegankelijk.